

SRPANJ – MJESEC ŽETVE I „NARODNIH SVETACA“

vineri, 19 august 2011

Srpanj je mjesec žetve, bar je nekada bio. Vidimo da mu je u samom nazivu rije srp, ono ime se nekada žito žnjelo.

U Karlovcima prva su dva dana namijenjena Gospi od iklove, kojoj hodoastimo već dugih godina. Nekada su svi oni koji su mogli hodati pješke dva dana išli u Mariju iklovu. Jedno je vrijeme bilo nešto manje hodoasnika, no posljednjih godina, hvala Bogu, broj onih koji pješke idu Gospi od iklove, opet je porastao, pogotovo među mladima.

Ovo je mjesec žetve, kada se vrši žito, kako mi Karlovcima kažemo. Nekada se to radilo pomoću srpa, a danas pomoću kombajna, iako dosta malo, jer se nažalost više žito ne sije.

No ovaj je mjesec po još nečemu prepoznatljiv u nas. Obiluje svecima, pa tako unatoč tome da smo u sredini ljeta i posla na polju ima jako puno, ipak je dosta dana neradnih jer se tuju narodni sveci. A neradni su jer se tako od davnine uva. Odlučili smo ih ovdje nazvati narodnim svecima, jer se oni tuju me u narodom, pukom. Od naših smo baka i djedova to zapamtili, pa se to sve do današnjih dana tako uva. Iako, moramo priznati, nije nam baš uvijek jasno zašto se tih dana ne smije raditi. Pogledamo li u kalendar vidjet ćemo da spomen tih svetaca nije označen crvenom bojom, znači nije zapovijedani blagdan, no unatoč tome ukorijenjeno je vjerovanje da tih dana ne smije se raditi. Vidjet ćemo i zbog čega se ne smije, odnosno upitali smo naše starije članove obitelji.

Prvi je Sveti Ilija prorok, 20. srpnja. Taj dan se strogo uva zbog grmljavine, oluje i vatre. Ne smije se kupiti sijeno, ne smije se raditi oko kuće, znači i nikakve ozbiljne radove. I danas nam naši stari pričaju da se događalo onima koji taj blagdan nisu uvali, ponajviše eše bi im izgorio koji plast sijena. Nakon Svetog Ilije, 22. srpnja je Marija Magdalena, i tog se dana također ne radi, isto zbog grmljavine i oluje.

Slijedi sveti Jakov, 25. srpnja, pa Sveta Ana i Sveti Joakim, 26. srpnja, roditelji Blažene Djevice Marije, kirvaj u Nermi. Također se na polju ne smije raditi, i tako također zbog grmljavine i oluje. Istoga tjedna, 29. srpnja je sveta Marta, pa se u crkvama slavi misa za sve Marte iz naših sela, no taj dan je radni.

Možemo slobodno zaključiti da se svi ti dani, odnosno sveci uvalu kao svojevrsna zaštita od grmljavine i oluje. Jasno, stav Crkve je nešto drugačiji. No kako uvjeriti narod da se može raditi i da crkva ne propisuje te dane kao neradne? Kako god bilo, sigurno su ti neradni dani u davnini dobrodošli nakon napornih svakodnevnih poljskih radova. A kad

se uvijek sam na e u polju i kada po ne grmiti i sijevati, nikome nije
 svejedno pa je onda bolje uvati ono o emu su nam naši stari govorili.
 Ima puno toga što narod, puk, uva i u što vjeruje, i što jasno nije u
 skladu s onim što crkva propisuje, no i to je dio naše starine i
 povijesti. Stoga bi bilo bolje to prou iti da bismo bolje razumjeli i ne
 samo olako osu ivali kao zastarjelo i bezna ajno.

Maria Lacchici